

РЕШЕНИЕ

№ 105

гр. Монтана, 28.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – МОНТАНА в публично заседание на двадесет и осми март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Аделина Троева

Членове: Аделина Тушева
Елизабета Кралева

при участието на секретаря Мадлена Н. Митова
като разглежда докладваното от Аделина Троева Въззивно гражданско дело № 20221600500007 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК, образувано по въззивна жалба на МВР. против решение на Районен съд – Монтана № 260396/01.11.2021 г. по гр. д. № 3008/2020 г., с което е отхвърлен иск с правно основание чл. 59 от ЗЗД.

Жалбоподателят МВР чрез юрисконсулт Д.Б. твърди, че обжалваното решение е неправилно, затова моли да бъде отменено и вместо него МОС да постанови ново, с което да осъди въззиваемата да плати на Министерството сумата 920,59 лв, с която неоснователно се е обогатила. Изтъква, че въззиваемата е служител на МВР и е работила като експерт по назначени от различни съдилища експертизи. За явяването си пред съда тя е получавала възнаграждение, определено от съда, но едновременно с това и възнаграждение по правоотношението си като служител на МВР, от което следва, че два пъти получава плащане за едно и също нещо. Развива доводи, че нормата на чл. 22 от Наредба №2/2015 г. предвижда възнаграждението да се преведе на МВР, а явяването пред съда за защита на изготвеното заключение представлява заключителен етап от работата по назначената експертиза и възнаграждението за труд не се дължи на въззиваемата, а на МВР. Първоинстанционният съд неправилно е тълкувал разпоредбите на чл. 20-22 от Наредба № 2 и чл. 60 от ЗМВР и е стигнал до неправилни правни изводи.

Въззиваемата И.М. оспорва въззивната жалба и моли да бъде оставена без

уважение като неоснователна. Подчертава, че исковият период е от 1 януари 2016 г. до 30 юни 2017 г., преди приемането на ал. 2 на чл. 22 от Наредба № 2/2015 г. и не е съществувала правна норма, задължаваща съда да преведе сумата за явяване пред съда на МВР, а не да я изплати лично на вещото лице. Навежда довод, че жалбоподателят не е доказал да е обеднял поради това че М. е получила възнаграждение от съда за явяване в съдебни заседания. Такова обедняване би било налице, ако МВР беше изплатило възнаграждение за явяването пред съд и заедно с това М. е получила и плащане от съда, но такива данни липсват. Обосновава теза, че са налице две различни правоотношения, в които М. е встъпила като експерт: едно с МВР и друго със съда, назначил експертизата. Плащането за явяване пред съд е осъществено по второто правоотношение и не влияе на служебното правоотношение между М. и МВР.

При въззивното разглеждане на делото не са събрани нови доказателства. МОС провери обжалвания съдебен акт като обсъди събраните в производството доказателства във връзка с доводите на страните и приема за установено следното:

Въззивната жалба е подадена от легитимирано да обжалва лице в срока по чл. 259, ал.1 от ГПК, поради което е процесуално допустима, но разгледана по същество е неоснователна.

Пред МРС е бил предявен иск с правно основание чл. 59 от ЗЗД за заплащане на обезщетение от 920,59 лв, съединен с иск по чл. 86 от ЗЗД за обезщетение за забавено плащане в размер на 189,22 лв.

Първоинстанционният съд е приел, че по делото е безспорно, че И.М. е служител на МВР – експерт в НИК, и в това си качество е изготвяла експертизи, възлагани от съдилища. Безспорно е по делото, че тя е получавала възнаграждението за явяването си пред съдилищата в съдебни заседания и общият размер на получените суми за периода от 1 януари 2016 г. до 30 юни 2017 г. е този по исковата молба.

Съдът е концентрирал спора около това съществувало ли е основание М. да получи плащания за явяването си пред съд в съдебни заседания, вместо тези суми да бъдат превеждани по сметка на МВР. За да отхвърли иска, МРС е приел, че задължението на експерта да се яви в съда за изслушване и приемане на заключението произтича от процесуалния закон, а не от правоотношението му с МВР. Като служител на МВР експертът и изпълнил експертизата в работното си време, като е използвал консумативи, материали и средства на министерството, поради което възнаграждението за изготвяне на заключение е превеждано на МВР. За явяването в съдебно заседание обаче възнаграждението се дължи на експерта на основание чл. 20-22 от Наредба № 2/2015 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица. През процесния период не е имало правна норма, задължаваща съда да преведе на МВР сумата за явяване в съдебно заседание на вещото лице, което е служител на министерството. Такава норма е била приета през 2018 г. На нея не е било

придадено обратно действие, поради което М. е получила възнагражденията за явяване в съда на правно основание и не дължи връщането им на МВР.

Въззивният съд намира обжалваното решение за правилно и законосъобразно и като констатира съвпадане на изводите на двете съдебни инстанции, го потвърждава чрез препращане към мотивите му на основание чл. 272 от ГПК.

Съгласно чл. 22, ал. 1 от Наредба № 2/2015 г. (в редакцията преди изменението от 5 октомври 2018 г.) когато за извършването на експертиза е определено вещо лице, което е служител на МВР, органите, назначили експертизата, заплащат на министерството направените разходи за труд, консумативи и режимните разноски. Според чл. 20 и чл. 21 от същата наредба на вещото лице се дължат разходите за пътни, дневни и квартирни, необходими за изготвяне на възложената експертиза, както и възнаграждение от не по-малко от 20 лв за явяването пред съда за изслушване по изготвена в досъдебната фаза на наказателния процес експертиза. В редакцията си към исковия период Наредбата предвижда плащанията за пътни, дневни, квартирни и възнаграждение за явяване в заседание да се осъществят в полза на вещото лице, дори когато то е служител на МВР. Едва през 2018 г. е въведена ал. 2 на чл. 22 от Наредба № 2/2015 г., според която плащането и на тези суми да се осъществява в полза на МВР. Тази нова разпоредба има действие за напред, т.е. след 9 октомври 2018 г., и не може да се приложи с обратна сила за исковия период.

По правило на чл. 150 от НПК възнаграждение за изготвяне на експертиза се дължи на назначеното от съда вещо лице. За вещите лица, които са служители на МВР, е предвидено изключение: разходите за труд, консумативи и режимните разноски да се плащат не на експерта, а на МВР. Това изключение обаче следва да се прилага стриктно. След като в чл. 21 от Наредба № 2/2015 г. е било предвидено за явяването пред съд да се плаща на вещото лице, вкл. и когато е служител на МВР, то липсва каквото и да било основание МВР да претендира получаването на тези суми. Тази правна възможност е въведена през 2018 г. и едва след влизане в сила на изменението в Наредба № 2/2015 г., публикувано в ДВ бр. 82 от 2018 г., е възникнало правото на МВР да получава и тези плащания.

Явяването пред съд за изслушване и приемане на заключението е задължение на вещото лице, произтичащо от процесуалния закон, поради което и плащането на възнаграждение за явяването се дължи на самото вещо лице. Изключението да се плаща на МВР е изрично предвидено през 2018 г. с изменението на Наредба № 2/2015 г. и намира приложение за случаите след влизането ум в сила.

Въззиваемата М. е получила плащанията за явяване в съдебни заседания на правно основание въз основа на съдебен акт, поради което не дължи плащане на обезщетение за неоснователно обогатяване. От своя страна МВР не е установило да е претърпяло вреди, изразяващи се в намаляване на патримониума му поради това, че

негов служител е получил възнаграждения от съд. След като не са установени в кумулативна дададеност елементите от фактическия състав на неоснователното обогатяване по чл. 59 от ЗЗД, предявеният иск се явява неоснователен.

МОС приема за основателен доводът на въззивника, че явяването на вещото лице в съдебно заседание представлява заключителният етап от работата на експерта, защото в съдебно заседание той отговоря на въпроси на страните и съда по поставената му задача, обосновава изводите си и заключението едва тогава бива приемано. За тази фаза от дейността на експерта обаче през процесния период е действала нормативна разпоредба, предвиждаща плащането да се осъществи в полза на вещото лице, а не на МВР.

При този изход на процеса на въззиваемата се дължат разноските, направени пред въззивната инстанция, а те възлизат на 450 лв - възнаграждение на упълномощения от нея адвокат.

На основание горното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение на Районен съд – Монтана № 260396/01.11.2021 г. по гр. д. № 3008/2020 г.

ОСЪЖДА МВР, представлявано от министър Б. Р., да плати на И.М. разноски за въззивното производство в размер на 450 лв.

Решението не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____